

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

R
06
C
33

Bib

KROPSLARASSENPROEVEN- 2e BEOORDELING ONDER GLAS
IN DE NORMALE HERFSTTEELT 1972

door

H. van Esch

Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas - Naaldwijk

en

W. Koopmans

Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen - Wageningen

ORG

BIBLIOTHEEK
Proefstation voor de Groenten- en
Fruитеelt onder Glas te Naaldwijk.

COMMISSIE VOOR DE SAMENSTELLING VAN DE RASSENLIJST VOOR GROENTEGEWASSEN -

WAGENINGEN

RAPPORT 26

MEI 1973

2245749

R
ct
C
33

0611:06
Stamboek no. 5241

Kropslaproeven- 2e beoordeling onder glas
in de normale herfstteelt 1972

<u>Inhoud:</u>	blz.
1. Samenvatting	3
2. Inleiding en opgenomen rassen	3
3. Teeltomstandigheden	4
4. Resultaten	5
5. Bespreking van de rassen	9

Meer exemplaren van dit rapport zijn verkrijgbaar bij het
Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Postbus 16,
Wageningen en bij het Proefstation voor de Groente- en Fruit-
teelt onder Glas, Zuidweg 38, Naaldwijk.

1. Samenvatting

In een kropslarassenproef- 2e beoordeling in de normale herfstteelt 1972 werden 8 rassen in 6 proeven - met in totaal 13 herhalingen - op hun gebruikswaarde onderzocht. Een zeer goede beoordeling kreeg het ras Plus (Amanda Plus); ook Deci-Minor heeft goed voldaan. Deciso, Selma, Nr. 600 en Nr. 605 hebben redelijk voldaan. Wega en Nr. 1596 stelden enigszins teleur. De nrs. 600, 605 en 1596 zijn onvatbaar voor de fysio's 1 t/m 4 van *Bremia lactucae*, hetgeen aantrekkelijk kan zijn voor gebieden waar het wit een probleem is en de 5e fysio nog niet voorkomt.

2. Inleiding en opgenomen rassen

Enkele glasslarassen die in het vorige seizoen de aandacht trokken zijn in een rassenproef- 2e beoordeling opgenomen. Het doel was de gebruikswaarde vast te stellen. Proefkollekties waarin deze rassen waren opgenomen, werden ter beschikking gesteld van bedrijfsvoorlichters, tuinbouwstudieclubs en proeftuinen.

In tabel 1 staan de rassen vermeld die in de proefkollektie waren opgenomen.

TABEL 1. - Opgenomen rassen

Ras	Ontvangen van	Zaad- kleur	Anthocyaan ¹⁾	Resistent tegen 't wit (<i>Bremia lactucae</i>) ²⁾				
				Fysio 1	Fysio 2	Fysio 3	Fysio 4	Fysio 5
Deci-Minor	B.V.Rijk Zwaan De Lier	wit	-	v	v	o	v	o
Deciso	B.V.Rijk Zwaan De Lier	wit	-	v	v	o	v	o
Plus	B.V.L.de Mos 's Gravenzande	wit	-	v	v	o	v	o
Selma	Fa.A.Vogelaar Poeldijk	wit	-	v	v	o	v	
Wega	Fa.A.Vogelaar Poeldijk	wit	-	v	v	o	v	
Nr. 600	B.V.Rijk Zwaan De Lier	wit	-	o	o	o	o	v
Nr. 605	B.V.Rijk Zwaan De Lier	wit	+	o	o	o	o	v
Nr. 1596	B.V.Rijk Zwaan De Lier	wit	-	o	o	o	o	v

Toelichting : 1) + betekent dat het ras anthocyaan bevat en daardoor bij koude en/of droogte rood kan verkleuren; - geeft aan dat het ras geen anthocyaan bevat.

2) v = vatbaar en o = onvatbaar.

3. Teeltomstandigheden

Van 6 proeven met in totaal 13 herhalingen werden de proefresultaten ontvangen. De teeltomstandigheden staan zeer kort vermeld in tabel 2. In deze tabel zijn de proeven in dezelfde volgorde genummerd als waarin ze zijn geoogst. In de overige tabellen wordt alleen deze nummering gebruikt. In enkele proeven was helaas het ras Nr. 605 niet opgenomen; in proef nr. 13 ontbrak bovendien het ras Nr. 1596.

TABEL 2. - Proefplaatsen

Herh. nr.	Proefnemer	Plaats	zaaidatum	oogstdatum	Grondsoort
1	I. Baelde	Bergschenhoek	16-9-72	7-12-72	sterk humeuze klei
2	I. Baelde	Bergschenhoek	16-9-72	7-12-72	sterk humeuze klei
3	I. Baelde	Bergschenhoek	16-9-72	7-12-72	sterk humeuze klei
4	I. Baelde	Bergschenhoek	16-9-72	7-12-72	sterk humeuze klei
5	I. Baelde	Bleiswijk	15-9-72	12-12-72	humeuze klei
6	I. Baelde	Bleiswijk	15-9-72	12-12-72	humeuze klei
7	I. Baelde	Bleiswijk	15-9-72	12-12-72	humeuze klei
8	I. Baelde	Bleiswijk	15-9-72	12-12-72	humeuze klei
9	W. Eindhoven	Moerkapelle	15-9-72	18-12-72	klei
10	W. Eindhoven	Bleiswijk	19-9-72	20-12-72	klei
11	M. Rodenburg	Wateringen	26-9-72	8- 1-73	zware klei
12	M. Rodenburg	Wateringen	26-9-72	8- 1-73	zware klei
13	W. Eindhoven	Moerkapelle	18-9-72	9- 1-73	klei

In geen der proeven trad wit op zodat deze ziekte de resultaten niet beïnvloed heeft. Ook kwam nergens droogrand voor.

TABEL 2. - Proefplaatsen (vervolg)

Herh. nr.	Ontsmetting	Kastype	Verwarming	C.O ₂
1	gestoomd	Venlo aluminium	5 51ers	vanaf 1e week nov.
2	gestoomd	Venlo aluminium	5 51ers	vanaf 1e week nov.
3	gestoomd	Venlo aluminium	5 51ers	vanaf 1e week nov.
4	gestoomd	Venlo aluminium	5 51ers	vanaf 1e week nov.
5	Methyl Bromide	Venlo hout	5 51ers	veel gedoseerd
6	Methyl Bromide	Venlo hout	5 51ers	veel gedoseerd
7	Methyl Bromide	Venlo hout	5 51ers	veel gedoseerd
8	Methyl Bromide	Venlo hout	5 51ers	veel gedoseerd
9	Methyl Bromide	Venlo bouw	veel bijgestookt in de morgenuren	Centraal gedosserd
10	gestoomd	Venlo bouw	iets bijgestookt in de morgenuren	Als het toelaatbaar was gedoseerd
11	chloor	Venlo aluminium	2 x 51 + 1 x 76	petroleum verstuivers
12	chloor	Venlo aluminium	2 x 51 + 1 x 76	petroleum verstuivers
13	Methyl Bromide	Hoogbouw		centraal systeem

N.B. Als regel spreekt men van een Venlo-warenhuis (Venlo wh.) als de roeden van hout zijn; in een Venlokas zijn de roeden van metaal.

4. Resultaten

Tijdens de teelt zijn de rassen door de proefnemers vaak in samenwerking met de proefveldhouders, collega's en tuinders, volgens een onzerzijds geadviseerd schema beoordeeld. Voor zover men zich enigermate aan ons schema heeft gehouden zijn de gegevens in onderstaande tabellen samengevat. De overige gegevens zijn zover nog mogelijk rechtstreeks verwerkt in de rasbesprekingen op blz. 9.

TABEL 3. - Bovenkant krop

Herh.	Deci-Minor	Deciso	Plus	Selma	Wega	Nr.600	Nr.605	Nr.1596
1	goed	wat los	goed	goed	zeer los	goed		iets los, wat ongelijk
5	goed	wat los	goed	goed	zeer los	goed	goed	iets los
9	goed	te los	goed	goed	te los	goed	goed	goed
10	goed	te los	goed	goed	te los	goed		goed
11	goed	goed	goed	goed	te los	goed	goed	goed
12	goed	iets los	goed	goed	iets los	goed	goed	goed
13	goed	iets los	goed	goed	te los	goed		

TABEL 4. - Onderkant krop

Herh.	Deci-Minor	Deciso	Plus	Selma	Wega	Nr.600	Nr.605	Nr.1596
1	vrij goed	iets graterig	zeer goed	vrij goed, iets graterig	zeer graterig	goed		goed
2	goed	wat graterig	zeer goed	goed	graterig	zeer goed		goed
3	iets graterig	wat graterig	zeer goed	goed	zeer graterig	wat graterig		goed
4	iets graterig	wat graterig	zeer goed	iets graterig	graterig	goed		goed
5	iets graterig	wat graterig	zeer goed	vrij goed	zeer goed	goed	goed	iets puntig
9	plat	graterig	iets puntig	plat	graterig	iets graterig	plat	puntig
10	plat	graterig	iets graterig	plat	graterig	plat		puntig, iets graterig
11	matig, plat	graterig	goed	plat	graterig	puntig, graterig	goed	iets puntig goed
12	plat	iets plat goed	iets puntig, goed	plat	graterig	goed	goed	iets puntig
13	plat	graterig	puntig	plat	graterig	plat		

TABEL 5. - Percentage planten met rand

Herh.	Deci-Minor	Deciso	Plus	Selma	Wega	Nr.600	Nr.605	Nr.1596
1	0	0	0	0	0	0		2
5	2	4	0	5	4	0	0	0
10	15	4	4	9	10			
11	0	0	0	0	0	0	0	100
12	0	0	0	0	0	0	0	100

TABEL 6. - Aanslag (smeul of zwartrot)

Herh.	Deci-Minor	Deciso	Plus	Selma	Wega	Nr.600	Nr.605	Nr.1596
1	5	6	<u>7</u>	5	4	6		<u>7</u>
2	6	5	<u>7</u>	6	5	6		6
3	5	5	<u>7</u>	5	4	5		5
4	6	5	<u>8</u>	5	5	7		7
5	6	6	<u>8</u>	4	6	6	5	7
6	5	5	<u>8</u>	4	4	5	5	7
7	<u>7</u>	6	<u>7</u>	4	5	6	6	6
8	5	6	6	4	5	<u>7</u>	6	6
9	1	<u>3</u>	2	2	2	<u>3</u>	<u>3</u>	2
10	6	<u>8</u>	<u>8</u>	7	7	<u>8</u>		<u>8</u>
11	6	6	<u>8</u>	6	5	7	5	6
12	6	6	<u>7</u>	5	6	<u>7</u>	6	6
13	5	7	7	6	6	<u>8</u>		

Gem. 5,3 (1) 5,7 (2) 6,9(10) 4,8 (0) 4,9 (0) 6,2 (5) 5,6 (2)

Toelichting: Een hoog cijfer is gunstig, dus weinig aanslag. In iedere proef is het hoogste cijfer onderstreept. Onder aan de tabel staat voor elk ras het gemiddelde cijfer voor aanslag en - tussen haakjes - het aantal malen dat een ras mede het gunstigste cijfer voor aanslag kreeg in een proef of herhaling.

TABEL 7. - Gemiddeld kropgewicht

Herh.nr.	Deci-Minor	Deciso	Plus	Selma	Wega	Nr. 600	Nr. 605	Nr. 1596
1	21,4	<u>21,6</u>	20,0	20,4	20,0	19,8		20,4
2	22,0	21,0	19,2	<u>23,2</u>	20,8	18,8		20,4
3	21,2	19,0	20,0	<u>23,0</u>	20,0	16,8		19,8
4	20,8	21,0	19,4	<u>21,6</u>	19,4	18,6		18,8
5	<u>24,8</u>	22,5	23,0	23,2	22,5	21,5	21,5	22,0
6	23,2	20,8	<u>24,0</u>	23,5	20,5	21,2	20,2	22,0
7	24,8	24,2	<u>26,2</u>	24,8	25,0	21,2	21,5	23,5
8	25,5	24,5	24,5	<u>25,8</u>	22,8	22,5	20,8	20,8
9	22,0	<u>22,8</u>	21,2	22,2	22,0	20,0	20,7	21,2
10	17,5	19,6	19,6	<u>20,4</u>	<u>20,4</u>	17,1		18,7
11	22,5	<u>25,0</u>	24,5	22,5	23,5	20,5	22,0	18,0
12	<u>26,0</u>	24,5	24,0	24,5	<u>26,0</u>	24,5	23,0	18,0
13	<u>18,3</u>	<u>18,3</u>	15,8	<u>18,3</u>	17,5	15,8		
Gem.:	22,3(3)	21,9(4)	21,6(2)	22,6(6)	21,6(2)	19,7(-)		18,7(-)

Toelichting: Het gemiddeld kropgewicht is uitgedrukt in kg per 100 stuks. In iedere proef (herhaling) is het hoogste kropgewicht onderstreept. Onderaan de tabel staat voor ieder ras het gemiddelde kropgewicht over alle herhalingen, en, - tussen haakjes - het aantal malen dat een ras (mede) het hoogste gemiddelde kropgewicht in een proef of herhaling behaalde. Daar Nr. 605 in slechts 7 herhalingen was opgenomen was het niet verantwoord het gemiddelde hiervan te vergelijken met het gemiddelde over 13 herhalingen van de andere rassen.

TABEL 8. - Gebruikswaarde

Herh.nr.	Deci-Minor	Deciso	Plus	Selma	Wega	Nr.600	Nr.605	Nr.1596
1	6,5	5	<u>7</u>	6,5	3	4		5
5	6,5	5	<u>7</u>	6	3	4	4	5
9	6	<u>7</u>	<u>7</u>	6	6	<u>7</u>	<u>7</u>	6
10	6	7	<u>8</u>	6	7	<u>8</u>		<u>8</u>
11	6	6	<u>8</u>	5	5	5	6	3
12	7	6	<u>8</u>	6	6	7	6	3
13	6	6	<u>7</u>	6	6	6		
Gem.:	6,3(-)	6,0(1)	7,4(7)	5,9(-)	5,1(-)	5,9(2)		5,0(1)

Toelichting: Er is gebruik gemaakt van de schaal 1 t/m 9, waarbij een laag cijfer een slechte gebruikswaarde aangeeft; een hoog cijfer geeft aan, dat de proefnemer het ras een goede gebruikswaarde toekende. Ook hier is het hoogste cijfer in elke proef onderstreept. Achter het gemiddelde staat ook hier tussen haakjes het aantal malen dat het ras mede het hoogste cijfer voor gebruikswaarde kreeg.

5. Bespreking van de rassen

Deci-Minor - Ontvangen van B.V. Rijk Zwaan, De Lier

De bovenkant van de krop was goed; de onderkant soms wat graterig en wat rijkelijk plat. Deci-Minor kreeg een matige waardering voor aanslag (zwakke onderkant). Had een goed kropgewicht. In de hierbesproken herfstproeven heeft Deci-Minor goed voldaan, en kreeg gemiddeld genomen het op één na hoogste cijfer voor gebruikswaarde. Uit een speciaal daartoe opgezette proef te Pijnacker bleek dat Deci-Minor niet erg gevoelig is voor stoomschade.

Een uitgebreide beschrijving van dit ras is te vinden in de Rassenlijst voor Groentegewassen ^{*}).

^{*})

De Rassenlijst voor Groentegewassen is verkrijgbaar bij het Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas, Zuidweg 38 te Naaldwijk, en bij het Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Postbus 16 te Wageningen.

Deciso - Ontvangen van B.V. Rijk Zwaan, De Lier

Het kropmodel werd in deze teelt door de meeste proefnemers (te) "los" genoemd. De onderkant was over het algemeen nogal graterig. De cijfers voor aanslag waren goed. Had een goed kropgewicht. Als geheel heeft Deciso redelijk voldaan. Een uitgebreide beschrijving van dit ras is te vinden in de Rassenlijst voor Groentegewassen.

Plus (Amanda Plus) - Ontvangen van B.V. Leen de Mos, 's-Gravenzande

Het kropmodel en de omvang waren goed. De onderkant is over het algemeen goed tot zeer goed beoordeeld. In slechts één proef was Plus wat graterig. In 3 andere proeven was Plus wat puntig. Lange tijd hebben we gestreefd naar een platte onderkant, maar steeds meer komen we tot de overtuiging dat we daarmee de kans op aanslag hebben vergroot en daardoor weer meer bestrijdingsmiddelen moesten gaan gebruiken. Het heeft er alle schijn van dat we in de naaste toekomst de voorkeur zullen moeten geven aan de wat minder platte, dus aan de wat puntiger typen. Plus kreeg de beste waardering voor aanslag. Het kropgewicht van Plus was iets lager dan die van Deci-Minor. In de hier besproken herfstproeven heeft het ras Plus zeer goed voldaan, en het kreeg in alle proeven het hoogste gebruikswaardecijfer. Plus is zeer weinig gevoelig voor stoomschade. Een meer uitgebreide beschrijving van Plus is te vinden in de Rassenlijst voor Groentegewassen.

Selma - Ontvangen van Fa. A. Vogelaar, Poeldijk

Dit ras vertoonde in een aantal proeven vrij veel overeenkomst met Deci-Minor. De bovenkant van de krop was goed, de onderkant varieerde van goed tot rijkelijk plat. Evenals Deci-Minor had Selma wat last van aanslag. Het kropgewicht van Selma was goed. De algemene indruk - gebruikswaarde - was redelijk.

Wega - Ontvangen van Fa. A. Vogelaar, Poeldijk

Dit ras vertoonde vrij veel overeenkomst met Deciso. De meeste proefnemers vonden de kroppen (te) los. De onderkant was over het algemeen nogal graterig. Had in enkele proeven wat last van aanslag. Het kroggewicht was goed; het verschilde niet van dat van de rassen Plus en Deciso. Als geheel heeft Wega in deze proeven in de herfststeelt wat teleurgesteld.

Nr. 600 - Ontvangen van B.V. Rijk Zwaan, De Lier

Vertoont enige overeenkomst met Deci-Minor, maar is iets donkerder van kleur, en groeit iets langzamer. De bovenkant van de krop was goed; de onderkant over het algemeen, redelijk goed. Nr. 600 had gemiddeld genomen weinig aanslag. Het kroggewicht van Nr. 600 viel wat tegen. Gezien de gebruikswaardecijfers heeft dit ras middelmatig voldaan. In gebieden waar het wit een probleem is, kan dit ras - dat onvatbaar is voor de fysio's 1 t/m 4 aantrekkelijk zijn, mits het overigens zeldzame 5e fysio nog niet voorkomt.

Nr. 605 - Ontvangen van B.V. Rijk Zwaan, De Lier

Nr. 605 lijkt veel op Nr. 600. De boven- zowel als de onderkant van de krop waren goed. Nr. 605 leek wat gevoeliger voor aanslag dan Nr. 600. Het kroggewicht van Nr. 605 verschilt overigens weinig van dat van Nr. 600 en liet nog wat te wensen over. Daar Nr. 605 in slechts 7 van de 13 proeven was opgenomen moeten we extra voorzichtig zijn met het trekken van conclusies en het doen van aanbevelingen. We beperken ons daarom ertoe met te stellen dat het verschil in gebruikswaarde tussen beide rassen gering is. Ook het ras Nr. 605 is onvatbaar voor de fysio's 1 t/m 4 van het wit. Dit geeft dezelfde voordelen als vermeld bij het ras Nr. 600.

Nr. 1596 - Ontvangen van B.V. Rijk Zwaan, De Lier

De bovenkant van de krop was goed; soms iets los; de onderkant was goed. De iets puntige onderkant achten wij een voordeel. In de herhalingen 11 en 12 kwam in het ras Nr. 1596 veel rand voor. Doordat de krop niet te plat op de grond ligt had dit ras betrekkelijk weinig last van aanslag.

Nr. 1596 bleek op sommige plaatsen hardnekkig last te hebben van glazigheid.

Het 100-kropgewicht van dit ras viel tegen.

Over het geheel genomen stelde dit ras in onze proeven enigszins teleur.

Evenals de rassen Nr. 600 en Nr. 605 is Nr. 1596 onvatbaar voor de fysio's 1 t/m 4 van het wit.